

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2020. до 2024. године

*** ОПШТИНА БЕЛА ПАЛАНКА ***

УВОД

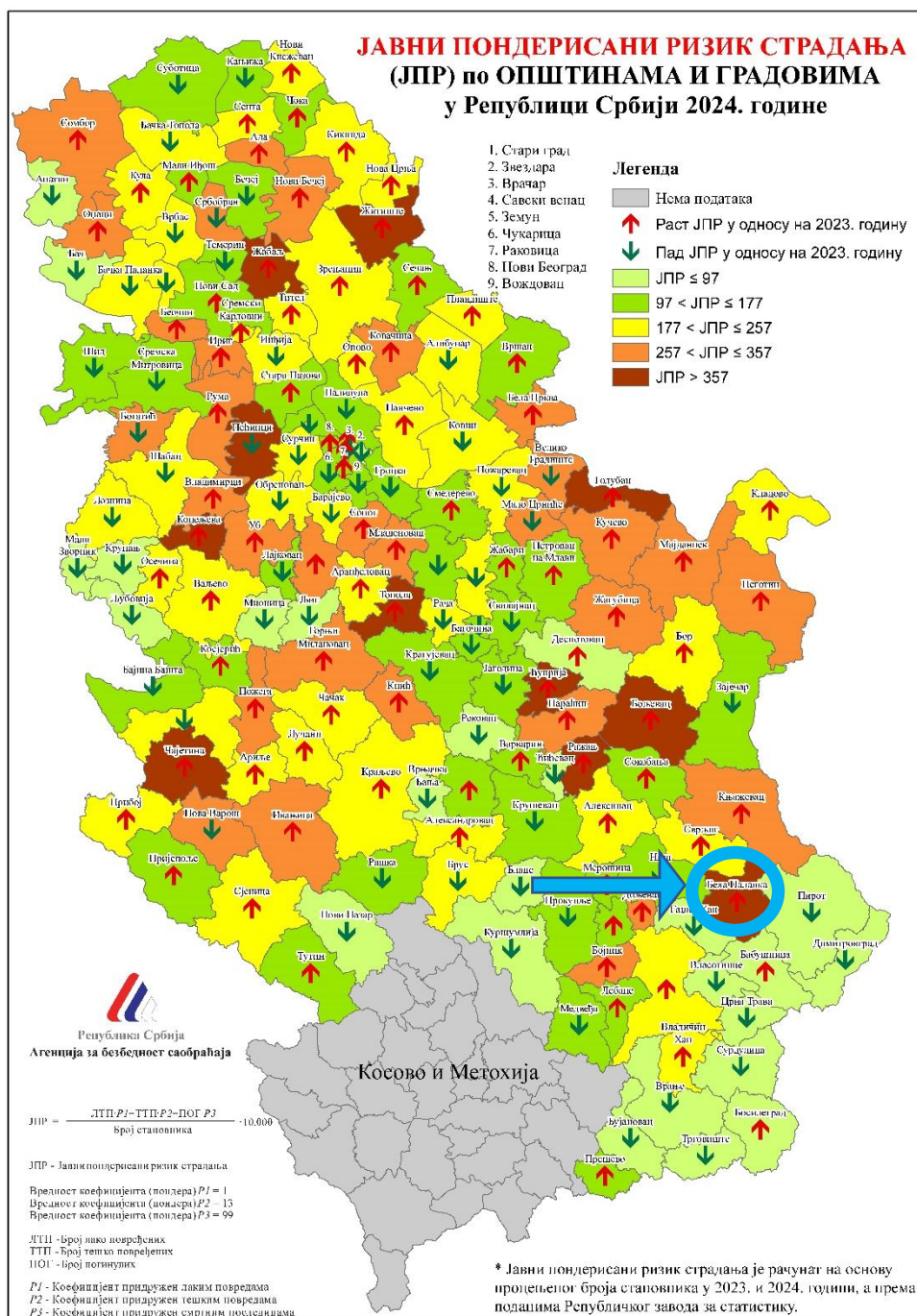
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2020. до 2024. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2024. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Бела Паланка. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2020-2024. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Бела Паланка. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Бела Паланка.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

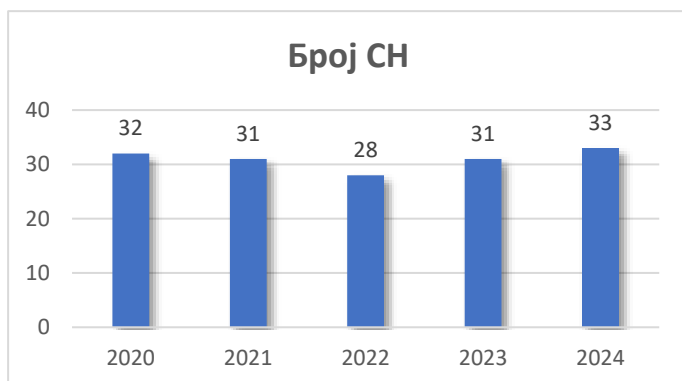
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација **„НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“**, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2024. ГОДИНЕ

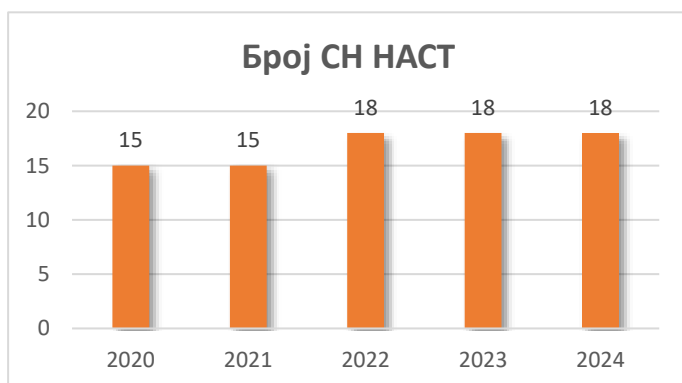

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2024. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2024. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Бела Паланка припада класи **веома високе вредности ризика**, при чему је у 2024. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2023. годину. Ова локална самоуправа је на **152. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2024. годину.

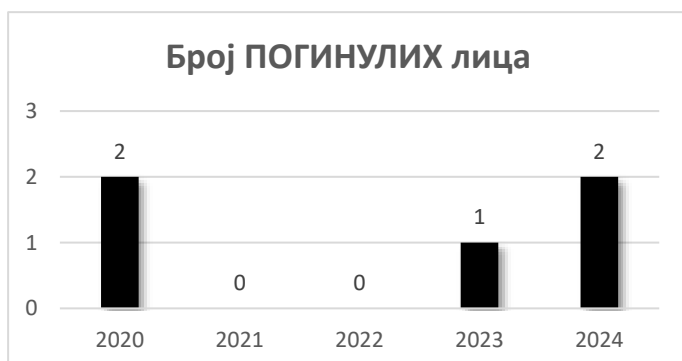
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2020-2024. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **155**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **84**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **5**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **147**.

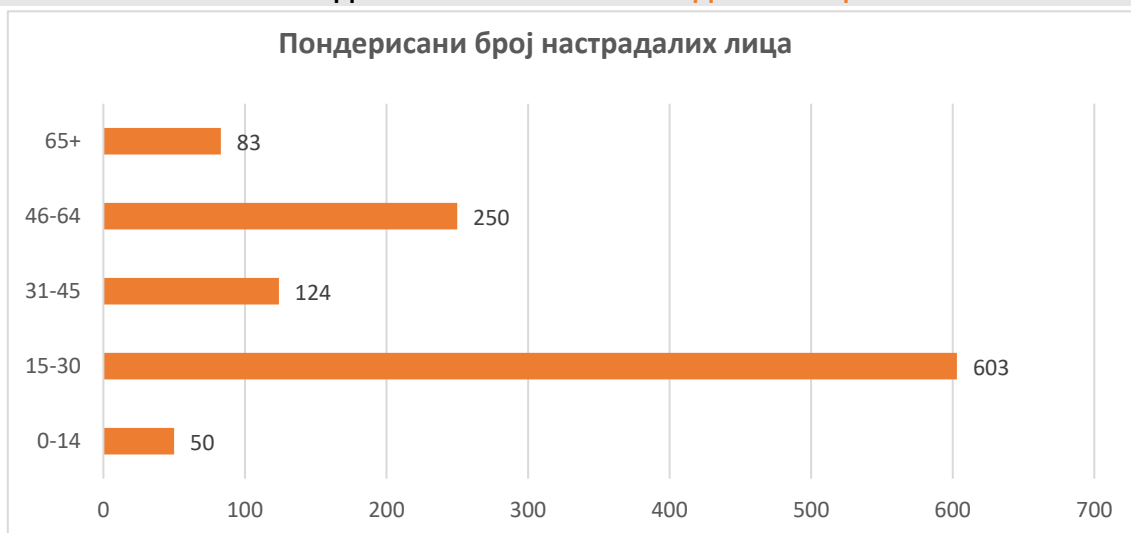
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2020-2024. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

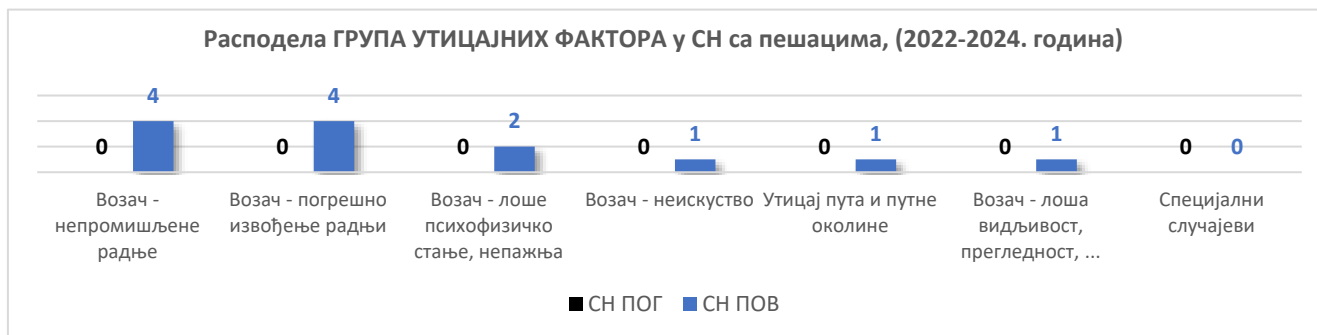
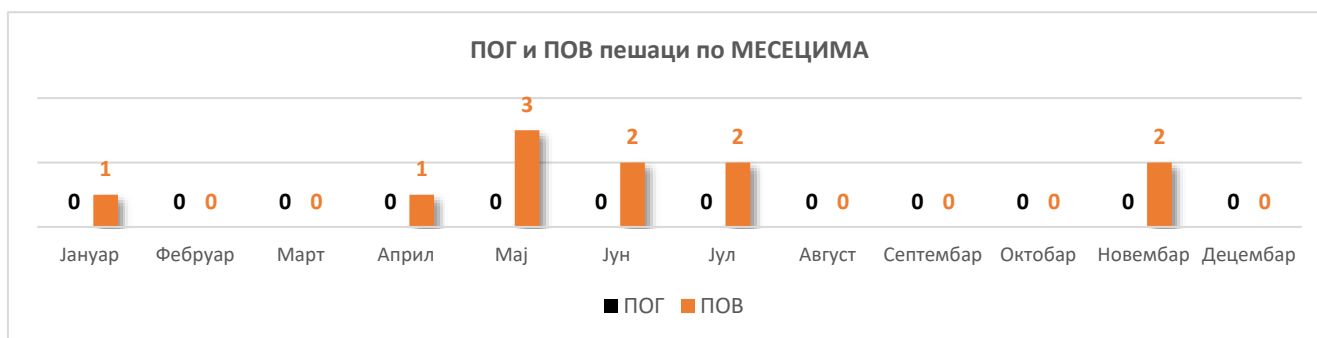
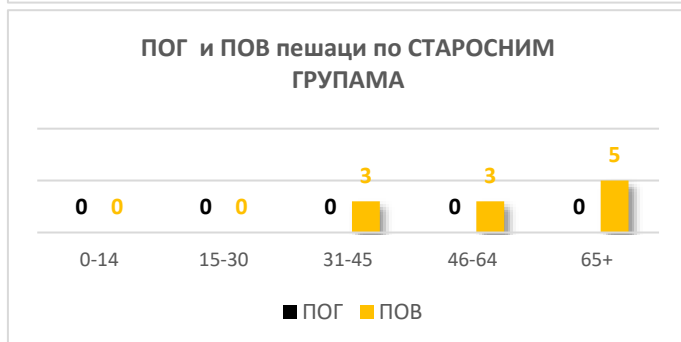

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 15-30 година**.

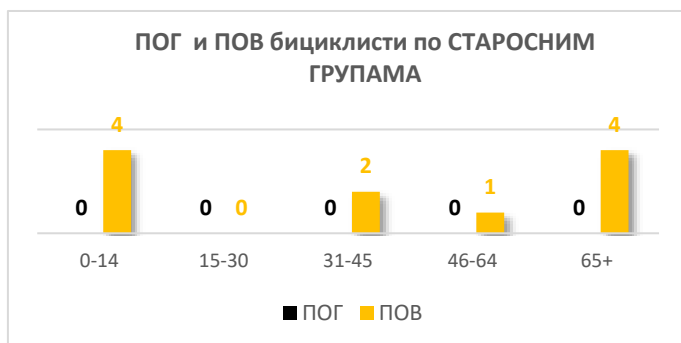
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

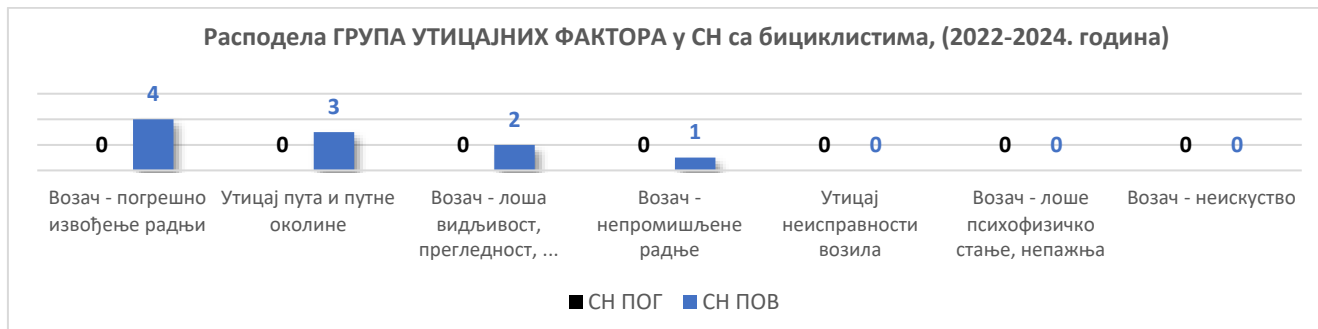
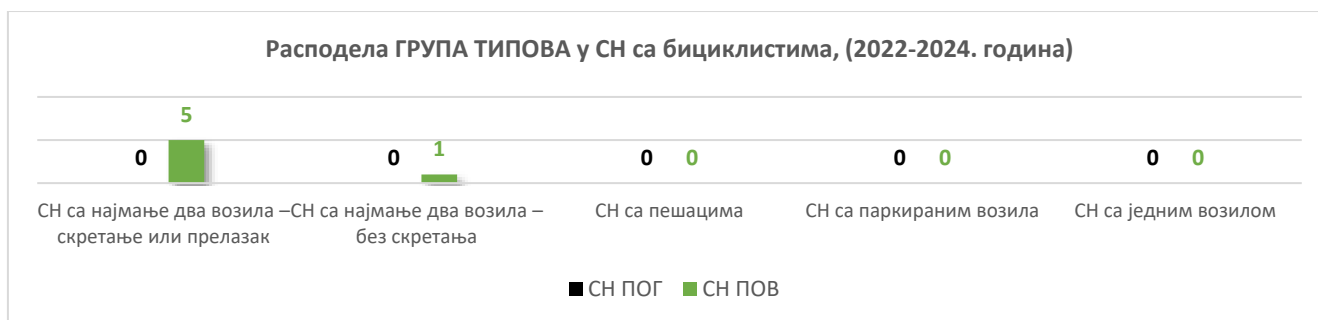
- Није било погинулих пешака у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 11, што чини 7% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **мају**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака су **Возач - непромишљене радње** и **Возач - погрешно извођење радњи**.

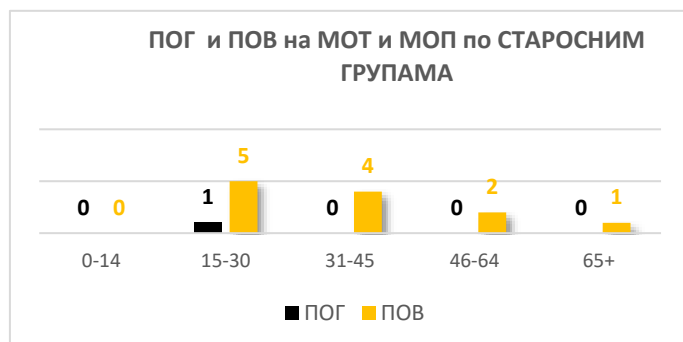
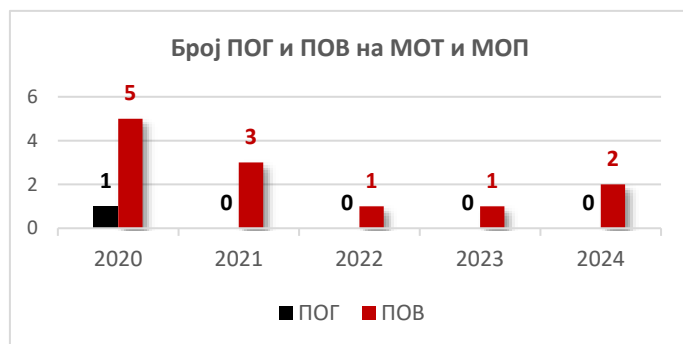
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

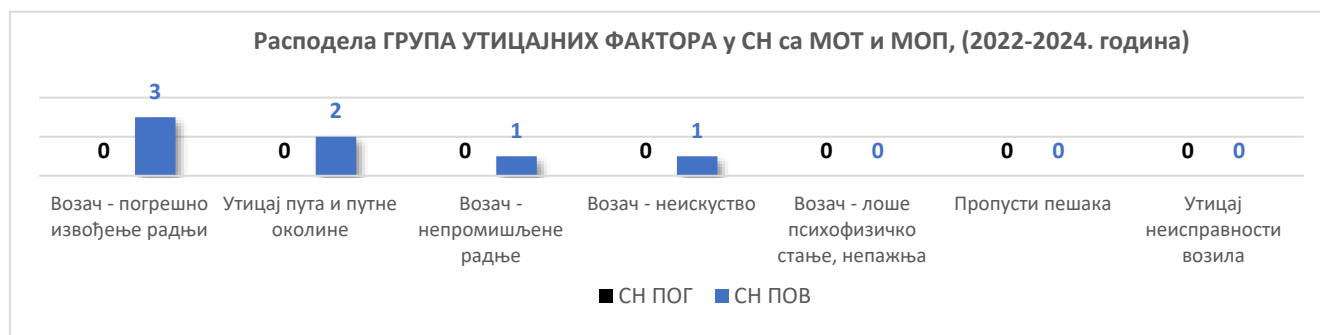
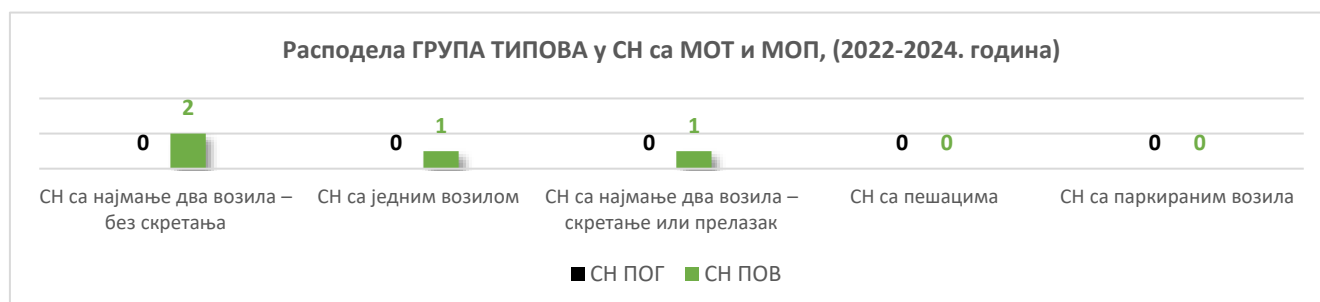
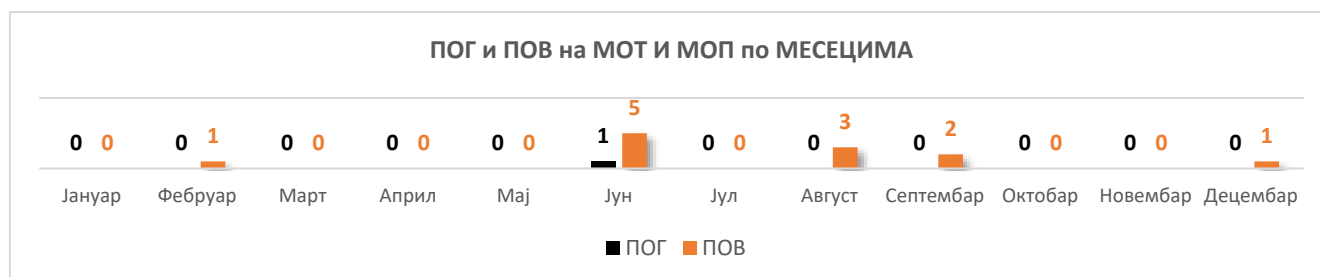
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 11, што чини 7% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 0-14 и 65+ година.
- Бициклисти највише страдају у јуну, јулу, августу и новембру.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је Возач - погрешно извођење радњи.

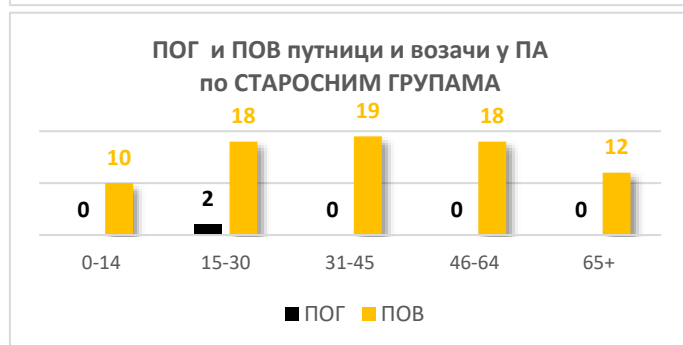
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

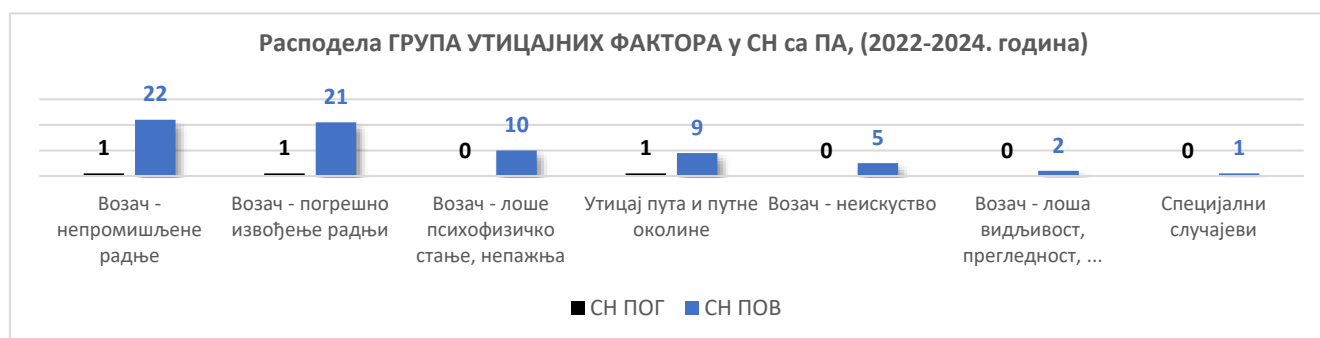
- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини **20%** погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је **12**, што чини **8%** повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **15-30 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће је одабрана група типова СН са **најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је **Возач - погрешно извођење радњи**.

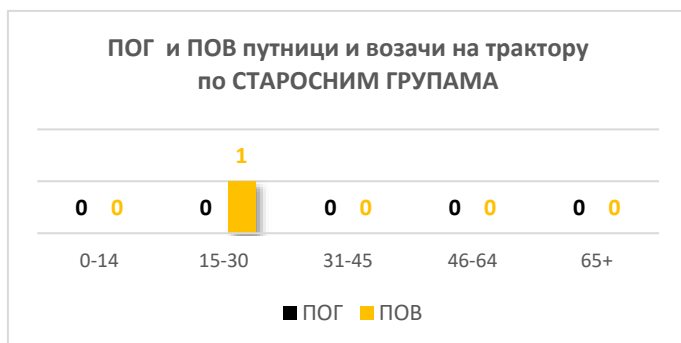
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

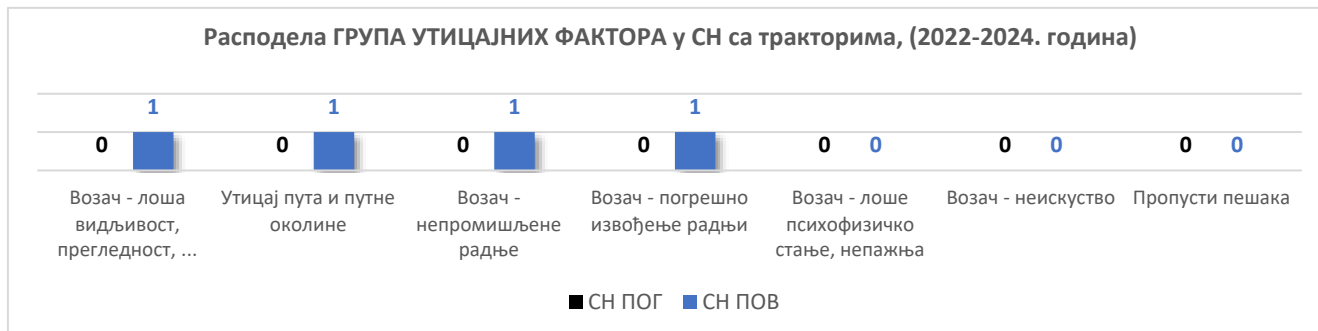
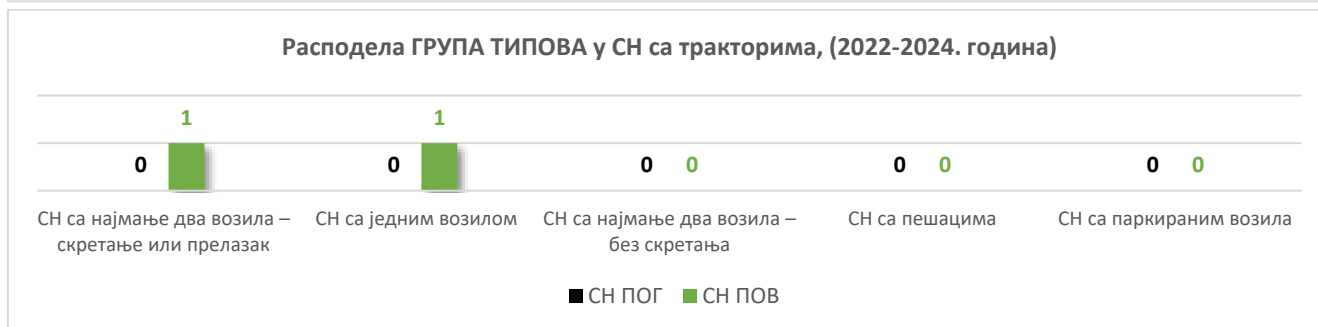
- Погинула су два лица у ПА, што чини **40%** погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је **77**, што чини **52%** повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих **возача и путника у ПА** је међу лицима старости **15-30 година**.
- **Лица у ПА** највише страдају у **јулу и септембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са ПА најчешће су одабране **група типова СН са једним возилом и СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** у СН са учешћем ПА је **Возач - непромишљене радње**.

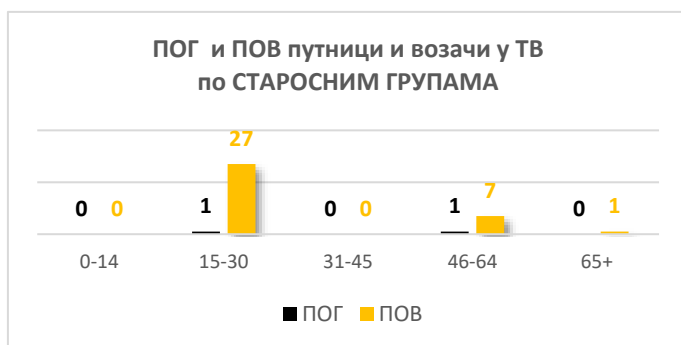
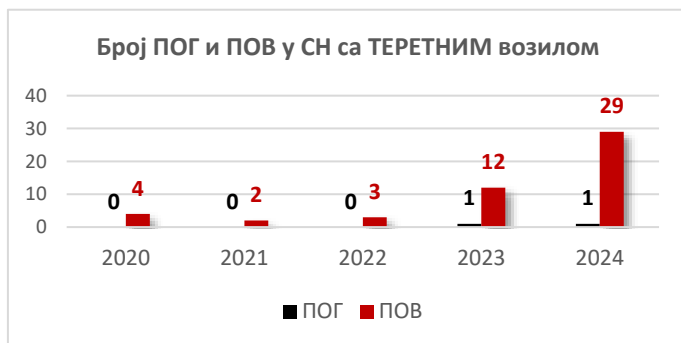
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

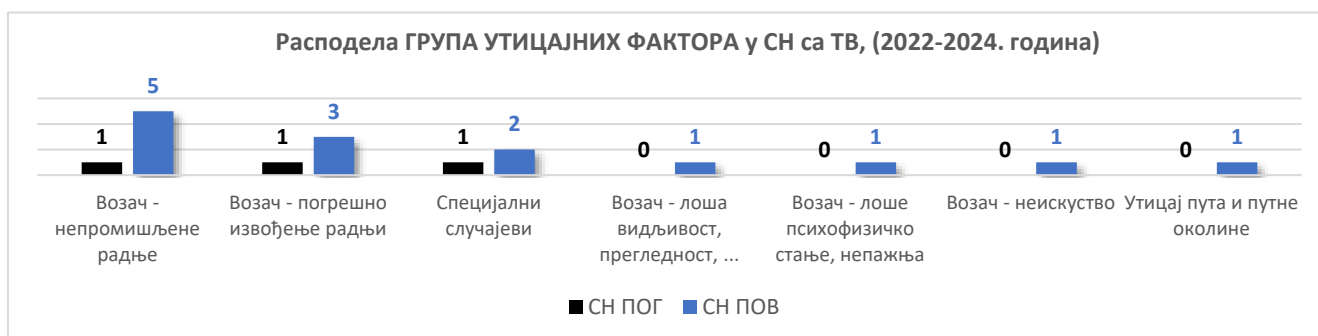
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 1% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Настрадао лице на трактору је међу лицима старости **15-30 година**.
- Настродала лица у СН са тракторима су настрадала у **јануару и јулу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са тракторима одабране су **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак и СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године одабране групе **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора су **Возач - лоша видљивост, прегледност, ..., Утицај пута и путне околине, Возач - непромишљене радње и Возач - погрешно извођење радњи**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

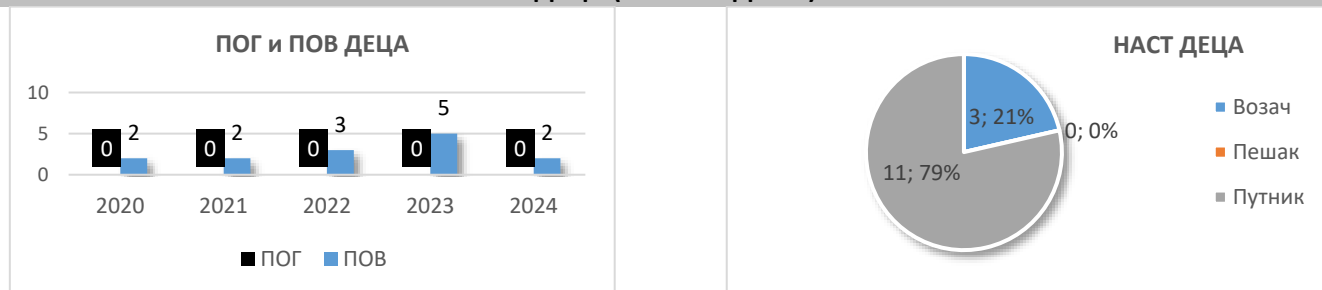

- Погинула су два лица у СН са учешћем теретних возила, што чини **40% погинулих лица у СН** (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине **34% повређених лица у СН** (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **јулу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

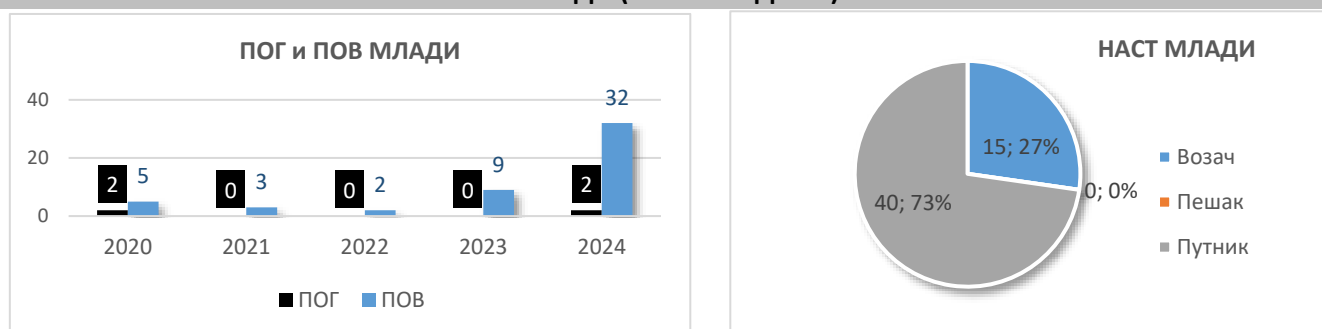
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2020-2024. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

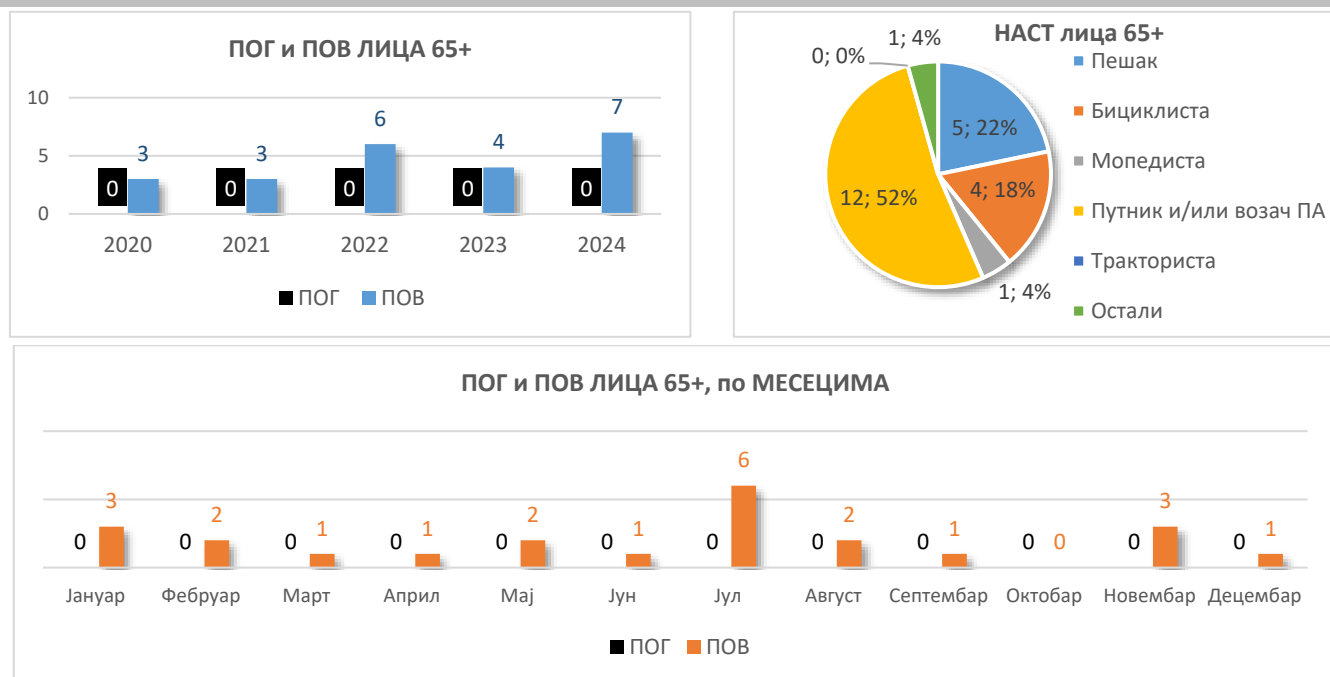
- Број **повређене деце** у посматраном периоду је **14**, док **није било погинуле деце**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **79%**, а деца возачи **21%**.
- Деца највише страдају у **јулу**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно су **погинула четири млада лица**, односно **80%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **51 млаго лице повређено**, што чини **35%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника** (73%).
- Млади највише страдају у **јулу**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- **Није било погинулих лица старија од 65 година** (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је **23 стара лица повређено**, што чини **16%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (52%).
- Старији највише страдају у **јулу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2024. ГОДИНУ, за територију општине Бела Паланка

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2024. години на територији општине Бела Паланка. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Бела Паланка и Републику Србију (2024)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	96,0	98	96,3	98,3	22	96,0	99,0	4	95,8	97,8	29	96,1
	ТВ	92,0	100	93,5	94,0	54	91,4	100,0	1	89,2	95,3	49	92,1
	БУС	86,7	118	93,1	91,1	91	92,7	100,0	1	92,1	92,6	100	92,8
Сигурносни појас	Возачи ПА	81,7	113	84,2	84,8	127	88,9	91,3	26	91,9	85,9	113	87,2
	Сувозачи ПА	78,6	108	81,5	79,5	129	85,3	77,1	38	85,9	78,4	133	83,7
	Предње седиште ПА	80,5	113	83,1	82,7	131	87,5	85,8	35	89,5	83,0	115	85,8
	Задње седиште ПА	1,0	151	19,3	5,0	141	22,3	15,0	38	24,8	7,0	141	21,3
	Возачи ТВ	76,0	19	56,0	78,0	15	60,8	82,4	5	65,0	79,3	10	59,2
	Сувозачи ТВ	61,3	69	50,7	45,5	104	55,3	50,0	31	57,2	54,4	76	53,5
	Предње седиште ТВ	70,4	41	54,3	72,1	27	58,9	72,4	12	62,5	71,6	21	57,3
	Возачи БУС	57,8	24	31,5	55,6	38	38,2	66,7	14	52,7	60,0	27	36,9
	Сувозачи БУС	8,3	77	25,0	8,3	87	29,9	8,3	32	31,6	8,3	104	27,9
	Предње седиште БУС	47,4	42	29,8	45,6	56	36,2	54,4	21	46,9	49,1	44	34,6
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	60,0	115	67,9	62,5	122	72,9	77,4	29	79,3	66,7	109	71,4
	Сигурносни појас	56,5	60	42,9	55,2	73	46,8	62,5	23	62,3	57,9	63	46,7
	Укупно – деца	58,5	87	56,1	59,0	98	61,0	70,9	28	71,8	62,7	79	60,0
Заштитни системи – сви у ПА		72,5	116	74,7	74,7	131	78,6	78,8	23	80,8	75,3	117	77,1
Заштитне кациге	Возачи мопеда	25,0	126	56,9	43,8	111	58,8	N/A	N/A	N/A	37,5	118	57,6
	Путници на мопедима	0,0	83	43,7	0,0	74	55,1	N/A	N/A	N/A	0,0	101	50,3
	Возачи и путници на мопедима	20,0	132	54,6	29,2	126	58,1	N/A	N/A	N/A	26,5	131	56,4
	Возачи мотоцикала	33,3	149	82,1	0,0	152	84,0	N/A	N/A	87,9	5,9	159	83,4
	Путници на мотоциклима	0,0	115	66,7	0,0	111	71,6	N/A	N/A	70,2	0,0	132	68,9
	Возача и путника на мотоциклима	25,0	151	79,1	0,0	154	81,7	N/A	N/A	84,9	5,3	159	80,7
	Мопедиста и мотоциклиста	20,8	151	66,2	22,2	149	70,6	N/A	N/A	84,9	21,8	156	68,8
	Бициклисти	0,0	63	5,1	0,0	56	7,7	N/A	N/A	N/A	0,0	80	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	N/A	N/A	83,2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,2
	% прелазака на ОПП	81,8	48	72,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	81,8	48	72,0
	% исправних прелазака	81,8	55	76,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	81,8	55	76,3
	% исправних прелазака деце	76,0	99	77,7	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	76,0	99	77,7
	% прелазака без ометања	95,0	100	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	95,0	100	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Некоришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је изнад републичког просека, међутим и даље спада у категорију средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорију средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора је веома ниска и спада у категорију веома ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Коришћење заштитних кацига.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Укупно понашање пешака.** Иако су вредности индикатора о понашању пешака изнад националног просека, ове вредности спадају у категорије ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Бела Паланка, У ПЕРИОДУ ОД 2020. до 2024. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 155 саобраћајних незгода**, од којих су **84 саобраћајне незгоде са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је пет лица**, док је теже и лакше **повређено 147 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Није било погинулих пешака у СН.**
- **Није било погинулих бициклиста у СН.**
- **Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 20% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- **Погинула су два лица у ПА, што чини 40% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор, није било погинулих лица.**
- **У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинула су два лица, што чини 40% од укупног броја погинулих лица.**
- У посматраном периоду **повређено је 14 деце**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (79%)**.
- **У саобраћајним незгодама погинула су четири млада лица. Млади чине 80% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника (73%).**
- **Није било погинулих лица старијих од 65 година.** Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (52%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода **„СН са једним возилом“**.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **јулу**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409
istrzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.